

Kaderbrief 2023

Omgevingsdienst
Rivierenland

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Beleid	4
Besturingscyclus	5
Missie, visie & koers	6
Ontwikkelingen	7
Financiën	11
Begrotingsrichtlijnen	12
Financiële mutaties	13

Inleiding

Voor u ligt de kaderbrief 2023 van Omgevingsdienst Rivierenland (ODR). Hierin leest u hoe wij ook in 2023 een bijdrage leveren aan een prettige, veilige en duurzame leefomgeving in Rivierenland.

Algemeen

De kaderbrief 2023 is opgesteld conform het vastgestelde Informatieprotocol Rivierenland. In deze kaderbrief informeren wij u over zowel de beleidsmatige als de financiële uitgangspunten die de basis vormen voor het opstellen van de Begroting 2023.

Hierbij wordt opgemerkt dat de jaarlijkse werkplannen leidend blijven voor het opstellen van de definitieve begroting. In deze werkplannen worden jaarlijks de afspraken over de af te nemen producten en diensten vastgelegd tussen gemeenten en ODR. Vanwege de outputfinanciering zijn de werkelijke kosten afhankelijk van de werkelijke productie.

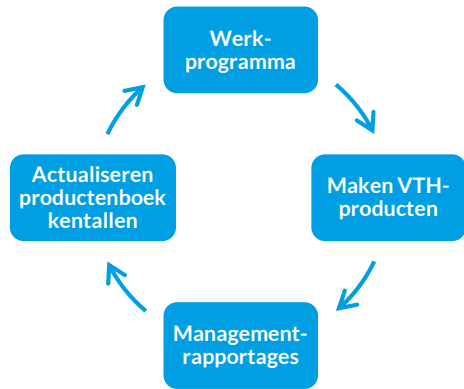
Leeswijzer

- Deze kaderbrief start met onze besturingscyclus en missie & visie, waarbij u kunt lezen hoe wij hieraan invulling geven door middel van de koers.
- De relevante ontwikkelingen met effect op de bedrijfsvoering en het takenpakket van de ODR worden benoemd.
- Verder zijn de algemene jaarlijkse financiële begrotingsrichtlijnen opgenomen.
- Tenslotte worden de (indicatieve) financiële mutaties voor dit begrotingsjaar toegelicht.

Besturingscyclus

Onderstaand schema laat zien hoe de deelnemers afspraken maken met ODR. En hoe zij de (financiële) voortgang kunnen bewaken van de afgesproken taken.

Productenboek, werkprogramma's, kentallen

De producten en diensten van ODR staan beschreven in het productenboek. Op basis van het productenboek bepaalt elke deelnemer welke producten en diensten men afneemt. Dit wordt jaarlijks vastgelegd in het werkprogramma en verwerkt in de programmabegroting. Als gevolg van het in 2021 nieuw opgestelde VTH beleid, wordt vanaf 2022 gestart met de ontwikkeling van uitvoeringsprogramma's waarin veel meer de te bereiken effecten centraal zullen staan. De komende jaren zullen de systematiek van de werkprogramma's en de uitvoeringsprogramma's 'bij elkaar moeten komen'.

Managementrapportages per trimester

Elk trimester ontvangen de deelnemers een managementrapportage. De managementrapportage geeft de voortgang van de werk- en uitvoeringsprogramma's weer. Levert ODR conform de afspraken of zijn er afwijkingen? De afwijkingen worden toegelicht in de rapportage.

Koers - concernplan

Naast de werkprogramma's beschrijft ODR per planperiode (3-5 jaar) hoe zij de koers en doorontwikkeling van de organisatie wil realiseren. Dit staat in het concernplan. De thema's staan op de volgende pagina.

Missie, Visie & Koers

Onze missie – Waar we voor staan

De omgeving verandert. Dat stelt eisen aan ons en onze opdrachtgevers. We anticiperen op wijzigende wet- en regelgeving zoals de Omgevingswet, spelen in op maatschappelijke trends en dragen bij aan de realisatie van de ambities van de gemeenten en de Provincie. Samen werken we aan een veilige en duurzame leefomgeving. We vinden het belangrijk dat die leefomgeving ook prettig is: fijn wonen, fijn ondernemen en fijn leven. Initiatieven van inwoners en ondernemers beoordelen we met deskundigheid en gedrevenheid. Samenwerking met opdrachtgevers, partners en met inwoners en ondernemers, is daarbij onmisbaar.

Onze visie – Waar we voor gaan

Omgevingsdienst Rivierenland heeft vergunningverlenende, toezichthoudende, handhavende (VTH) en adviserende taken op het gebied van de leefomgeving. We zijn en blijven een financieel gezonde uitvoeringsdienst die deze taken uitvoert. Dat willen we steeds beter doen door:

- ons partnerschap te versterken
- meerwaarde te bieden met onze dienstverlening

Koers

Om partnerschap te versterken en meerwaarde te bieden is er voor gekozen om ons in de periode van 2020- 2025 te focussen op onderstaande negen thema's:

1. Nog betere dienstverlening
2. Verbinden van uitvoering en beleid
3. Aantrekkelijke werkgever zijn
4. Sensitiviteit ontwikkelen
5. Relaties intensiveren
6. Gelijk speelveld – iedereen gelijk behandelen
7. Kwaliteit is onze basis
8. Kennis ontwikkelen
9. Innoveren

De manier waarop de ODR uitvoering geeft aan de gekozen koers staat beschreven in het concernplan 2020-2025.

Ontwikkelingen bedrijfsvoering

Communicatie en dienstverlening

Meerwaarde bieden met onze dienstverlening is een belangrijke pijler uit de Koers 2020-2025.

Dit betekent dat wij continu blijven werken aan klantgerichtheid, waarbij een positieve klantbeleving ons doel is.

In het VTH-beleid is vastgelegd wat we hierin willen bereiken. Jaarlijks bespreken we samen met onze opdrachtgevers welke activiteiten en projecten nodig zijn om hierin het grootste effect te bereiken.

In 2023 zal de focus liggen op een positieve klantbeleving. Dit betekent een verdere optimalisatie van onze informatiehuishouding waardoor de klant online inzicht krijgt in de status van zijn aanvraag. Hoe staan we onze klanten nog beter te woord en zorgen we dat we begrijpelijk communiceren in woord en geschrift. Allemaal thema's waar we op blijven ontwikkelen.

Organisatie ontwikkeling

De ODR bestaat sinds 2013. Sindsdien is de organisatie opgebouwd en ontstonden er nieuwe samenwerkingsrelaties met opdrachtgevers. Ook is de omgeving veranderd.

Nu komt de ODR in een nieuwe fase, waarbij de vastgestelde Koers 2020-2025 leidend is. Deze nieuwe fase vraagt ook om heroverweging van de organisatie. De ODR geeft hier momenteel vorm en invulling aan.

Kosteneffectiviteit

De ODR beseft dat veel gemeenten financiële uitdagingen hebben om de begroting sluitend te krijgen. Daarom wordt continu bekeken of er mogelijkheden zijn voor kostenbesparingen.

Zo was in de begroting 2022 een efficiencyvoordeel op de overhead opgenomen van € 150.000 per jaar. Daarnaast wordt met ingang van 2022 jaarlijks € 85.000 bespaard door te gaan werken met een bodemviewer.

Bij het opstellen van de begroting 2023 zal ook worden bekeken of er mogelijkheden zijn om kosten te besparen, en op die manier de deelnemersbijdragen zo reëel mogelijk te houden.

Inhoudelijke ontwikkelingen

Omgevingswet

Uit gezamenlijk onderzoek van de gemeenten in Rivierenland en de ODR blijkt dat de Omgevingswet invloed heeft op de kosten van de uitvoering. Hoe dat precies uitpakt, is afhankelijk van de beleidskeuzes die gemeenten maken in het omgevingsplan. Het gaat om beleidskeuzes als: stelt de gemeente regels voor veel of voor een beperkt aantal activiteiten, kiest de gemeente vooral voor algemene regels of voor vergunningplichten, wat doet de gemeente met de regels uit de bruidsschat? Nog geen keuzes maken heeft ook effect, naar verwachting worden de kosten dan hoger. Ook een grote variatie in keuzes op lokaal niveau kan leiden tot hogere kosten van de uitvoering door de ODR.

Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)

Met deze wet verschuiven taken in het kader van het verlenen van bouwvergunningen en het toezicht op de bouw van ODR naar een private kwaliteitsborger. Ook krijgt ODR nieuwe taken. Dit heeft gevolgen voor de inzet van ODR, de kosten en de verhaalbaarheid van die kosten in de leges.

De impact van deze verschuiving in taken, uren en kosten is onderzocht en op basis daarvan is het werkprogramma opnieuw ingericht.

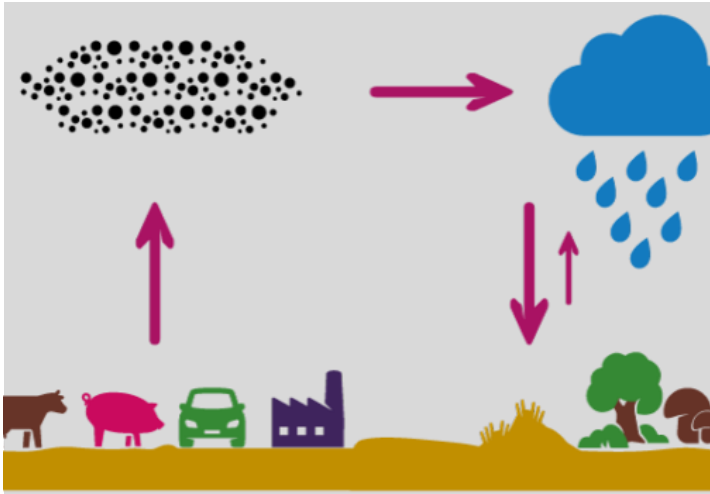
In het omgevingsplan kan de gemeente gedeeltelijk sturen op de inhoud en daarmee de omvang van dit takenpakket. Bepalend daarbij is wat de gemeente zelf belangrijk vindt bij het toetsen en toezicht op bouwen.

VTH-beleid

In 2021 zijn de gemeenten en ODR gezamenlijk nieuw beleid aan het vormen dat voor de komende vier jaar sturing geeft aan de VTH-uitvoering. De opdrachtgevers leggen in dit beleid vast wat ze willen bereiken en waar aandacht naar uit moet gaan. Deze keuzes hebben gevolgen voor de inrichting van het VTH-werk. In het vanaf 2022 te ontwikkelen jaarlijkse uitvoeringsprogramma bepalen we vervolgens gezamenlijk welke specifieke activiteiten uitgevoerd moeten worden om die doelstellingen te bereiken. In het programma zullen we onszelf per jaar concrete doelen en normen stellen, wat een doorvertaling krijgt in de werkprocessen.

Inhoudelijke ontwikkelingen

Stikstof

Het stikstofdossier is grillig en de wettelijke consequenties worden vooral bepaald door nieuwe jurisprudentie. Om de natuurdoelen te behalen hebben het Rijk en de Provincies zich bovendien gecommitteerd aan het substantieel terugdringen van de stikstofuitstoot in 2030. In omgevingsplannen zijn er ook mogelijkheden voor gemeenten om hier aan bij te dragen.

Als ODR hebben wij de beschikking over veel data en knowhow met betrekking tot stikstof. De ODR biedt meerwaarde op het gebied van advisering omtrent de stikstofproblematiek. Bovendien speelt naast stikstof ook de afname van biodiversiteit. Wij volgen daarom continu de ontwikkelingen en bespreken ze met onze opdrachtgevers.

Zeer zorgwekkende stoffen (o.a. PFAS)

Zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) zijn de gevaarlijkste stoffen voor mens en milieu. Het streven is om ZZS uit de leefomgeving te weren. De Omgevingswet en onderliggende besluiten stellen daarom regels aan ZZS die kunnen vrijkomen bij bedrijfsmatige activiteiten. De aanpak bestaat uit de stappen bronaanpak, minimalisatie en continu verbeteren.

Voor PFAS zijn in onze regio de diffuse achtergrondgehalten in de bodem vastgelegd in de bodemkwaliteitskaart. In 2021 is in de Nota Bodembeheer regionaal beleid vastgelegd voor het hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie.

De verwachting is dat in de komende jaren op landelijk niveau voor meer ZZS normen zullen worden afgeleid. Afhankelijk van de mate van aanwezigheid van deze ZZS in de regio wordt in overleg met onze opdrachtgevers bepaald of deze ZZS worden opgenomen in de bodemkwaliteitskaart en de Nota Bodembeheer.

Commissie van Aartsen

In maart 2021 heeft de commissie Van Aartsen het rapport “Om de leefomgeving-omgevingsdiensten als gangmaker voor het bestuur” opgeleverd. De commissie vindt dat het huidige VTH-stelsel niet functioneert en niet voldoet aan de oorspronkelijke bedoeling.

In september 2021 is aanvullend onderzoek gepubliceerd: “omgevingsdiensten in beeld”. Dit rapport is gebaseerd op kwantitatief onderzoek en geeft hanteerbare aanbevelingen. In opdracht van de staatssecretaris wordt een notitie opgesteld waarin wordt beschreven hoe het nieuwe kabinet opvolging kan geven aan de aanbevelingen.

De Gelderse Omgevingsdiensten, waaronder de ODR, zijn van mening dat de samenwerking binnen het Gelders Stelsel een antwoord biedt op de aanbevelingen uit het rapport Van Aartsen. Daarnaast wordt het Stelsel verder doorontwikkeld.

Inhoudelijke ontwikkelingen

Data-gedreven werken

Om proactief, efficiënt en effectief toezichtcapaciteit in te kunnen zetten, voert de ODR samen met Team Ketentoezicht Gelderse Omgevingsdiensten risico- en informatie gestuurde analyses en controles uit voor de bestuurlijke en integrale aanpak van milieucriminaliteit. Daarbij werken zij samen met de (Gelderse en Overijsselse) omgevingsdiensten en andere handhavingpartners zoals de Politie, het Functioneel Parket, de landelijke inspectiediensten, het RIEC en de Belastingdienst. De aandacht richt zich op datgene wat de meeste risico's met zich meebrengt en de hoogste prioriteit heeft gekregen. Hiervoor is het nodig dat data en informatie van goede kwaliteit is en op een eenduidige manier wordt vastgelegd door alle betrokkenen. Zodat deze data en informatie aan elkaar kunnen worden gekoppeld en geanalyseerd. Een belangrijke rol hierin is weggelegd voor het Datalab dat in 2022 gaat draaien binnen het Gelderse Stelsel.

Energietransitie

Energietransitie is één van de grote speerpunten in de wereld, in Nederland en in Gelderland. De Provincie heeft als doel gesteld dat we in 2030 minimaal 55% minder CO2 uitstoot produceren en in 2050 geheel klimaatneutraal zijn.

De ODR verwacht daarom ook dat deze beweging de komende jaren alleen maar groter wordt. Gemeenten en de ODR moeten samenwerken om de energiedoelstellingen te behalen.

Deze ontwikkelingen vragen om extra bewustwording, rollen en taken vanuit alle betrokkenen. Dit resulteert niet alleen in energiecontroles bij bedrijven, maar kan op meerdere manieren ingezet worden. De ODR geeft hier invulling aan.

Ondermijning

Fraude, mensenhandel, drugscriminaliteit en bijbehorende bedreiging en intimidatie zijn helaas aan de orde van de dag en zijn meer dan ooit ook lokale thema's.

Vanuit de stelling "beter voorkomen dan genezen" en laagdrempelig werken zijn er samenwerkingsverbanden ontstaan waarbij diverse partners actief zijn om ondermijnende activiteiten op te sporen en om deze zo onaantrekkelijk mogelijk te maken.

Ook de ODR is een belangrijke partner in het kader van ondermijning. Wij kennen het gebied en hebben de kennis en bevoegdheden die nodig zijn om diverse misstanden (mee) aan te pakken. Waar mogelijk willen wij ons nog verder professionaliseren en gemeenten en partners ondersteunen op dit thema, waarbij iedere gemeente een eigen afweging kan maken qua aard en omvang van inzet.

Begrotingsrichtlijnen

Dit betreffen de jaarlijks terugkerende algemene financiële uitgangspunten voor het opstellen van de begroting. Deze zijn hetzelfde als vorige begrotingsjaren.

1. De begroting 2023 heeft als vertrekpunt het bestaande structurele beleid 2022.
2. Geautoriseerde beleidswijzigingen die consequenties hebben voor de begroting 2023 (en volgende jaren) worden in de begroting 2023 verwerkt. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van de meest actuele werkprogramma's.
3. De meerjarenraming wordt op basis van constante prijzen geraamd.
4. De raming van het percentage voor de lonen en prijzen voor het jaar 2023 worden gebaseerd op de percentages van het CPB genoemd in de septembercirculaire 2021:
 - a. Voor de prijzen wordt het percentage voor de netto materiële overheidsconsumptie gehanteerd
 - b. Voor de lonen wordt de laatst bekende cao gehanteerd en voor de eventueel resterende tijd naar rato de loonvoet voor de sector overheid toegepast.Hierbij vindt afstemming plaats met de andere regionale gemeenschappelijke regelingen.
5. Onvoorzien wordt geraamd op € 45.000,--
6. De deelnemersbijdrage wordt uitgesplit per programma.
7. Er wordt een budget begroot van 3% van de loonsom voor reiskosten, abonnementen en verzekeringen.
8. Er wordt een budget begroot van 2% van de loonsom voor opleidingen.
9. Voor de overhead taken wordt uitgegaan van een minimaal benodigde overhead waarmee de organisatie op een kwalitatief goede manier wordt ondersteund.
10. Voor kennis en kwaliteit wordt een percentage van 5% van de formatie gehanteerd.

Financiële mutaties

Dit betreffen de (indicatieve) financiële mutaties voor het specifieke begrotingsjaar. Hier wordt invulling gegeven aan de algemene begrotingsrichtlijnen, en worden eventuele nieuwe onderwerpen toegelicht.

	Omschrijving	Bedrag (€)
A.	Loonindexaties	440.000
B.	Prijsindexaties	35.000
C.	Wet Open Overheid	50.000
	Totaal mutaties begroting 2023	525.000

Hieronder staan de mutaties toegelicht:

- A. Conform de septembercirculaire 2021 gaan we voor 2023 uit van een loonstijging van 2,3%. Daarnaast is de verwachting dat de pensioenpremie en sociale lasten stijgen met 0,45%. Per saldo is de prijsontwikkeling van de loonkosten dus 2,75%. Dit percentage is afgestemd met de andere gemeenschappelijke regelingen in Rivierenland. Het indicatieve bedrag in bovenstaande tabel is gebaseerd op de huidige werkprogramma's 2021. De definitieve mutaties zijn afhankelijk van de werkprogramma's 2022.
- B. De prijsindexering van de goederen en diensten is ook gebaseerd op de septembercirculaire 2021. Hiervoor wordt een prijsontwikkeling van 1,5% gehanteerd. Dit percentage is afgestemd met de andere gemeenschappelijke regelingen in Rivierenland. Het indicatieve bedrag in bovenstaande tabel is gebaseerd op de huidige werkprogramma's 2021. De definitieve mutaties zijn afhankelijk van de werkprogramma's 2022.
- C. Op 26 januari 2021 heeft de Tweede Kamer de Wet open overheid (Woo) aangenomen. Het doel is om de gehele overheid transparanter en toegankelijker te maken. De huidige Wet van bestuur (Wob) wordt ingetrokken bij de inwerkingtreding van de Woo. Voor de financiering, ook voor Gemeenschappelijke regelingen, zijn extra middelen in het gemeentefonds opgenomen.

